

Espai d'espiritualitat

ANY SANT PER APROPAR-SE AL SAGRAMENT DEL PERDÓ

L'any nou 2025 és Any sant: el Jubileu de l'esperança. Hem esdevingut pelegrins en l'esperança, Aquesta és llàntia que ens il·lumina el camí i ens l'indica. Fonamentalment l'Any jubilar té un significat penitencial profund que li dona identitat. En la pedagogia de l'Església se senyala un any particular per manifestar que el Senyor ha vingut a proclamar l'any de gràcia del Senyor. La temporalitat del temps ha esdevingut temps de gràcia (kairós). Tota l'Església està convidada a la conversió del cor i, també, cadascun de nosaltres. Quan un es converteix no continua igual com sempre. Alguna cosa diferent ha canviat en ell. La recepció de la gràcia és transformadora. Hauríem de rebre un nou vigor apostòlic. Conformar-nos tal com estem és pensar que els cristians ja no tenim dret a existir i que ja no tenim res a oferir al món. Una Església que no té passió per evangelitzar i per testimoniar l'Evangeli, s'encamina al suïcidi. L'evangelització és vitalitat i joia. La capacitat d'evangelització ve dels cors que s'han trobat amb Jesucrist, vivencialment i existencialment. Sense experiència espiritual no és possible evangelitzar res ja que sense el Senyor no podem fer res.

El sagrament de la Penitència i de la Reconciliació ocupa el lloc central en la vivència de l'Any Sant. Rebre el sagrament no depèn del costum ni de la subjectivitat de cadascú. L'Església no pot eliminar aquest sagrament perquè l'ha rebut de Jesucrist. Roman en l'Església sempre disponible, com un do. Que durant l'Any de la Indulgència plenària cada comunitat i cadascú celebri el Sagrament de l'Alegria d'una manera seriosa, compromesa, amb el que implica en l'abans i en el després. Déu ja ho ha perdonat tot des de la creu de Jesús. Per dir-ho així, tota la indulgència ha estat donada, tanmateix som nosaltres que necessitem escoltar la paraula del perdó. Una paraula que ens allibera, que ens retorna a la gràcia inicial, des de la qual són possibles tots els nous començaments. També els pastors hem de rebre l'absolució. Prediquem, fem catequesi i anunciem el sagrament de la Penitència com Evangeli, com bona nova, com alegria. Tota l'Església del cel i de la terra és present quan un fidel s'acosta al sagrament de la penitència. Té una dimensió privada certament, però és absolutament eclesial. Per mínima sensibilitat espiritual que un tingui, tots descobrim que hi ha una correspondència imperfecta entre l'amor que Déu ens té i el nostre. Allò que emplea i salva aquesta no correspondència i no adequació és la indulgència. Aquesta és la conclusió: Anem-nos a confessar durant l'Any Sant! Amb una confessió ben feta, ben plena de contrició i renovadora. Allí el Senyor ens espera pel ministeri dels preveres. Rebre el sagrament del Perdó és la millor manera de celebrar l'Any Sant. No ho dubteu gens ni mica.

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

LES FLORS (I)

Les flors ens acompanyen en molts moments de la nostra vida: en dies de joia, festa, aniversaris, celebracions... i també en moments de tristesa i en el comiat de les nostres persones estimades.

Dins de la litúrgia les flors van lligades a tot el ritual. En les antigues esglésies ja apareixien motius florals, junt amb l'aigua, amb fulles en sentit tipològic, tot fent memòria de diferents passatges de les Escriptures: el jardí de l'Edèn, el jardí de la presa de Jesús i de la seva resurrecció, així com també el jardí escatològic de l'Apocalipsi.

Com deia abans, les flors ens acompanyen en les grans festes, i també en el gran banquet al qual ens convida el Senyor cada diumenge. Estem acostumats a veure flors acompanyant la mesa de l'altar, tal i com regula el Missal Romà quan diu: "no es posaran flors a l'altar amb exageració; i més que damunt de l'altar, es posaran al seu voltant" (OGMR 305), però cada parròquia té el seu estil i les seves variacions en la manera de celebrar la litúrgia, la qual s'ha d'adaptar a les comunitats en allò en que es pugui.

Ramon Pérez Sánchez

Descobrim la Litúrgia de les Hores

ELS SALMS: CRITERIS DE SELECCIÓ

Si hi ha dos elements bàsics en els oficis de la Litúrgia de les Hores, són les lectures i els salms. I és que, de fet, sobretot Laudes i Vespres, són litúrgies de la Paraula, en les quals hi ha un diàleg entre el poble que parla a Déu amb salms i càntics, i Déu que li respon amb les lectures bíbliques. I d'aquests dos elements fonamentals, el més important són els salms (només l'Ofici de lectura privilegia, precisament, les lectures per sobre de la salmòdia).

Les Hores principals, anomenades majors, són Laudes i Vespres, és a dir, la pregària matinal i la del capvespre, destinades a la celebració amb el poble. Per això s'han reservat per a aquests dos moments els salms més importants i fàcils d'entendre. La resta es distribueixen entre l'Ofici de lectura, l'Hora d'entre dia i Completes.

El criteri general del Vaticà II havia estat de resar el Salteri íntegre en un espai de temps ampli i raonable. S'apartava, doncs, d'aquella regla immemorial (sant Benet se'n fa ressò al capítol 18 de la seva Regla per als monjos) que volia que es resessin els 150 salms en una setmana. Així doncs, la comissió que va preparar el llibre de la Litúrgia de les Hores va distribuir el salteri en quatre setmanes.

Per una indicació expressa del papa sant Pau VI, es van excloure tres salms sencers (57, 82 i 108) i una colla de versets i estrofes senceres, de caràcter imprecatori, és a dir, de llenguatge dur que sembla expressar odi o desig de venjança contra els enemics. La introducció a la Litúrgia de les Hores ho raona així: «Aquesta omisió respon a certa dificultat psicològica, malgrat que els salms imprecatoris apareixen en l'espiritualitat del Nou Testament (per exemple, Apocalipsi 6,10) i no tenen cap intenció d'induir a la maledicció» (IGLH 131).

D'entre els salms destinats a Laudes i Vespres, per als diumenges es van escollir els que, d'acord amb la tradició, són els més indicats per expressar el misteri pasqual. I els divendres, tenen assignats alguns salms penitencials o referits a la passió del Senyor.

Amb tot, hi ha dos salms que es resen totes quatre setmanes: el 50 («Compadiu-vos de mi, Déu meu»), que es diu els divendres com a primer salm de Laudes, i el 109 («Oracle del Senyor al meu senyor»), que inicia les segones Vespres de tots els diumenges i festes.

Finalment, hi ha alguns salms molt llargs (per exemple el 118) que no es poden recitar en una Hora sola i s'han distribuït durant alguns dies.

Jordi Guàrdia Romeu

L'Eucaristia, pas a pas

LA PREGÀRIA EUCARÍSTICA - INVOCACIÓ DE L'ESPERIT SANT

Després de cantar el Sant, el celebrant invoca l'Esperit Sant sobre el pa i del vi, fent després sobre ells el senyal de la creu, perquè esdevinguin el Cos i la Sang del Senyor ressuscitat. Aquesta invocació, anomenada també epiclesi, va acompanyada d'un imposició de mans sobre les ofrenes, un gest que ja trobem a l'Antic Testament per a significar la benedicció divina.

El gest de la imposició de mans provoca una ombra, una foscor, un misteri que amb els nostres ulls humans no acabem de veure en profunditat i que abracem per la nostra fe en les paraules de Jesús. L'ombra és utilitzada com un signe de l'acció misteriosa i creadora de l'Esperit Sant. Així mateix ho diu l'arcàngel Gabriel a Maria en l'anunciació: L'Esperit Sant vindrà sobre teu i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra (Lc 1, 26-38).

Tan sols l'Esperit Sant pot santificar l'ofrena del pa i del vi i fer que sigui presència del Senyor Jesús. Així com el Fill de Déu es va fer home en si de Maria per obra de l'Esperit Sant, també ara, en el si de la mare Església, en el si i el centre de la comunitat cristina reunida per celebrar la seva fe, el mateix Esperit fa present el Crist en les ofrenes del pa i del vi.

En la litúrgia oriental, aquesta epiclesi de consagració es realitza després del relat de la institució de l'Eucaristia, a diferència de la litúrgia romana, que el fa, com acabem de veure, abans del relat. L'important, però, és entendre que tota la pregària eucarística és plena de l'acció de l'Esperit Sant, per tant, tota ella actualitza i fa present el memorial que el Senyor ens va manar de celebrar en el seu darrer sopar.

Xavier Roig Rovira, pvre.